keramiske noter 52/2020

26. årgang

Keramikkens Venner

Reviews · Besprechungen · anmeldelser · Besprechungen · Reviews

redigeret af Gunnar Jakobsen

Rose Eken Artefacts. Af Rose Eken. Booklab [Website: www.booklab.dk], Skanderborg 2018. 228 s. ill. noter. dansk og engelsk tekst. ib. oplag 500. 295 kr.

Rose Eken · Afterbeat. Af/by Henriette Noermark. Horsens Kunstmuseums Forlag [Website: www.horsenskunstmuseum.dk], Horsens 2018. 78 s. ill. dansk og engelsk tekst. hf. 125 kr.

Det er ikke nogen hemmelighed, at keramikken i nyere tid har udviklet sig til et fokuspunkt også for billedkunstnere. Lerets materialitet, dets tyngde og samtidige føjelighed har stor tiltrækning og indgår i mange ældre og helt unge kunstneres praksis både i skulpturelle arbejder og som et nyt lærred, der kan bemales. Ler indgår sammen med andre materialer som tekstil, papir og pap, akryl, glas, metal mm i nye praksisser og processer, som dyrkes sideløbende med klassiske teknikker som hugning i sten, formning i gips, oliemaleri og grafik.

En række nyere udstillinger på danske kunstmuseer har taget fat på leret som fx Museum Jorn i 2018 (Ler! Clay!) og tidligere Gammel Holtegaard i 2011 (Lerets magi - Keramik i international samtidskunst). Dette udstillingssted har nu fulgt op på emnet med den netop åbnede udstilling "FED LER – Krukker i kunsten nu". Mange gallerier har i de seneste par årtier vist en række soloudstillinger af danske kunstneres aktuelle arbejder i ler.

Blandt de kunstnere, for hvem leret er blevet helt centralt, er Rose Eken, hvis arbejde er beskrevet i to publikationer udgivet i 2018, der begge anmeldes her. Først omtales monografien 'Artefacts', som er udkommet på forlaget BOOK LAB, en stor og levende bog at have i hænderne.

Rose Eken er født i Danmark (f. 1976) og uddannet på Edinburgh College of Art med en MA fra Royal College of Art, London, i 2003. Hun bor og har sit atelier i København og har siden 2010 gennemført en lang række udstillinger med stor succes rundt om i Danmark og udlandet med soloudstillinger i New York, San Francisco og Berlin. Eken har tillige deltaget i en række gruppeudstillinger nationalt såvel som internationalt. Denne travle virksomhed er nu instruktivt dokumenteret i monografien 'Artefacts'.

En første gennembladring af bogen er en herlig vitaminindsprøjtning af farver og teksturer, miljøer og interiører og ikke mindst myriader af keramiske miniaturemodeller af dagliglivets mange brugsting. Det giver stor appetit på at bevæge sig længere ind i det univers, som kunstneren så generøst inviterer til. Hun har gennem årene gjort sig særlig bemærket med omfattende totalinstallationer blandt andet på Horsens Kunstmuseum 2018/19, hvor værket 'Aftermath' udfyldte et af museets store rum. Værket var en gigantisk oplevelse af det kæmpesammensurium af affald, som tilhørerne efterlader efter en punk-rock-koncert, fastholdt og fortolket gennem Rose Ekens hundredvis af omhyggeligt håndmodellerede og glaserede cigaretskodder, papbægre, vandflasker, lightere osv. Bandet er gået, men svingningerne efter musikken præger dette stillbillede, der vækker minder og binder mennesker sammen i fællesskaber om oplevelser fra festivals og koncerter, sørgeligt savnet i vore Coronatider.

Brugte hverdagsobjekter er ofte udgangspunkt for Rose Ekens arbejder og de gentages i op til hundrede eller endnu flere eksemplarer ofte i serier. Gengivelserne bygger på kunstnerens store visuelle hukommelse, og gentagelser, repetition, er en integreret del af processen. Tingene grupperes i henhold til indendørs miljøer fx køkkener, musikeres øvelokaler eller kunstnerens eget atelier, hvor de store arbejdsborde bugner af minutiøse gengivelser af tuber, redskaber, farver, computer osv. For Eken er interiøret den bedste afspejling af mennesket (s. 222), som karakteriseres gennem de stillbilleder, kunstneren sammensætter.

Mængden af dagliglivets ting er håndmodellerede med skinnende glasurer og er genkendelige i detaljering og farver, og så alligevel ikke - lidt skæve, lidt mindre, tilsyneladende naive og meget menneskelige. De kan også være skræmmende, fordi vi konfronteres med de

alt for mange ting, vi omgiver os med, kaster fra os og forurener verden med.

Bogen 'Artefact's mange illustrationer er ikke ordnet kronologisk, men samlet i afsnit, som fører igennem Rose Ekens værker både installationerne og de mange nedslag i sammenstillinger af fx køkkentøj, kosteskabe, værksteder, kolonialvarer, samlinger af makeup. Gennem mange næroptagelser af de enkelte ting er det muligt at komme helt tæt på processen: modellering og glasering. Her kan iagttages kunstnerens omhu, og man fornemmer intentionen om at være loyal mod forbillederne, hvilket også er en forudsætning for, at vi tror på illusionen og berøres af tingenes både naive, humoristiske og samtidigt sofistikerede udtryk.

Foruden de keramiske arbejder gengives i bogen en samling af pladeomslag udført i glaseret paper clay med motiver fra punkens tid og dermed relateret til kunstnerens personlige forkærlighed for rock- og punkmiljøer, som peger tilbage til hendes begyndelse som scenetekniker på teatre og lysteknikker for bands.

Foruden det rige billedmateriale indeholder bogen tre tekster på dansk/engelsk af henholdsvis Erlend Geirssønn, direktør på kunstmuseet AROS i Aarhus (s. 6-9 og 12-16), Maria Kjær Themsen, forfatter og kunstkritiker (s. 94-98 og 102-106) og Francesca Gavin, forfatter og kurator, London (s. 215-216 og 220-222). Med forskellige indfaldsvinkler indkredser de tre forfattere instruktivt og personligt Rose Ekens oeuvre, og man lades ikke i tvivl om, at de anser kunstnerens værker som udforskende og betydelige udsagn i samtidskunsten.

Som nævnt udkom næsten samtidigt en publikation, der blev udgivet af Horsens Kunstmuseum i forbindelse med Rose Ekens soloudstilling AFTERBEAT i 2018. Denne udgivelse indeholder en dansk/engelsk artikel af Henriette Noermark, udstillingens kurator (The Notion of the Crowd, s. 4-8 og 12-16), og også her følges teksten op af en righoldig billedside med værker, hvoraf flere kategorier ikke er gengivet i 'Artefacts'.

Som udstillingstitlen AFTERBEAT antyder, var mange af udstillingens værker knyttet til det musikalske miljø, som har fulgt kunstneren gennem hele hendes virke. Udstillingen var bygget op i tre afdelinger/rum, og i det første hang en serie store glasmalerier i tinselteknik, hvor billedet males spejlvendt på en glasflade. Motiverne var rå, dekorerede battlejackets med nitter og badges og med referencer til punkkulturen i 80'erne og 90'erne. I udstillingens andet rum vistes en omfattende totalinstallation 'Aftermath', med overvældende mængder af minutiøst udførte efterladenskaber som fra et forladt koncertområde - et sindbillede på en stormfyldt energiudladning (se ovenfor). Det tredje rum var 'dedikeret til musikeren og broderiet', og her var udstillet eksempler på kunstnerens udsøgte broderier med kompositioner efter mærker af slag på trommeskind, indsamlet af kunstneren hos kendte trommeslagere og siden overført til silkestoffet. De meget store og betagende broderede billeders mønstre opleves som abstrakte udtryk for energi og rytme og er heldigvis gengivet i bogen i en serie af smukke optagelser.

Med de to her omtalte publikationer, som supplerer hinanden på glimrende måde, er Rose Ekens kunstneriske vingefang godt beskrevet. På trods af de vidt forskellige udtryksformer, materialer, processer og teknikker, hun benytter sig af, er der altid tilstede en fin menneskelighed og samhørighed med den omgivende verden. Det genkendes i kunstnerens værker, som på kærlig, lun og samtidig kritisk måde afspejler hendes ufattelige tålmodighed med udforskningen og iagttagelsen af vor samtid.

Bodil Busk Laursen